

Vrijwilligersbeleid Stichting Culturele Apotheek

Visie

Wij zetten vrijwilligers in voor het begeleiden van samenleesgroepen die we organiseren in buurthuizen, bibliotheken, zorginstellingen etc. Een uur per week of per twee weken worden er samen een aantal teksten gelezen en aan de hand daarvan gesproken over wat deze oproepen. De doelgroepen van het samenlezen zijn in het bijzonder (kwetsbare) ouderen en ouderen met dementie.

Het begeleiden van samenleessessies is bij uitstek geschikt voor vrijwilligers omdat het een leuke activiteit is die aantoonbaar bijdraagt aan het welzijn van de doelgroepen en die toch beperkt tijd kost. Daarnaast zijn vrijwilligers voor ons werk noodzakelijk omdat we niet zonder hun inzet kunnen om het samenlezen op zoveel mogelijk plekken aan te bieden. De komende jaren zetten we in op landelijke uitrol van de methodiek. Daarvoor maken we een omslag in onze vrijwilligersorganisatie, met een andere vorm van training en begeleiding o.a. via een digitaal platform.

Vrijwilligers hebben via het werk dat zij voor de Culturele Apotheek kunnen doen de mogelijkheid om een maatschappelijke bijdrage te leveren en hun liefde voor literatuur te delen met anderen.

De volgende maatschappelijke ontwikkelingen zijn relevant voor het vrijwilligerswerk in onze organisatie:

- sociale cohesie op lokaal niveau versterken
- toenemend aantal ouderen, waaronder ouderen die leven met dementie en te maken kunnen krijgen met sociaal isolement en eenzaamheid
- zichtbaar wordende problemen met geletterdheid en ontleding

Positie van de vrijwilligers

Taakomschrijving vrijwillige leesbegeleiders:

- een samenleesgroep begeleiden: voorlezen, het gesprek begeleiden en zorgen voor een fijne, open sfeer.
- er voor zorg dragen dat de teksten beschikbaar zijn voor de locatie om te kopiëren.
- de praktische afspraken maken met de locatie waar wordt gelezen en eventuele collega-leesbegeleiders.
- terugkoppelen aan de Culturele Apotheek hoe de sessies zijn verlopen en andere relevante zaken.
- meewerken aan evaluaties.
- eventueel meedenken over passende teksten.

Taakomschrijving andere vrijwilligers:

Voor incidentele werkzaamheden wordt soms ook gebruik gemaakt van de inzet van vrijwilligers. Bijvoorbeeld voor het meehelpen bij het samenstellen van tekstensets, voor sommige communicatietaken en bij de organisatie van evenementen. In die gevallen wordt een aparte taakomschrijving en contract gemaakt.

De stichting heeft tevens een bestuur dat bestaat uit vrijwilligers.

Plek in de organisatie

De zakelijke- en artistieke leiders van de Culturele Apotheek maken afspraken met de vrijwilligers, sturen hen aan en faciliteren en ondersteunen hen met materiaal en training/coaching/intervisie. Bij het maken van de afspraken met de vrijwilligers wordt een eerste aanspreekpunt afgesproken.

Werving

De zakelijke en artistieke leiding van de stichting is verantwoordelijk voor de werving van de vrijwilligers en stelt hiertoe de vacatures op en zorgt voor verspreiding daarvan. Voor de verspreiding wordt samengewerkt met: samenleeslocaties

- lokale vrijwilligerscentrales
- bibliotheken
- bestaande vrijwilligers
- online kanalen van de eigen organisatie, samenleeslocaties en collega-organisaties
- universiteit, faculteit Nederlands
- regionale weekbladen (door middel van persberichten)

Algemene geldende criteria waaraan vrijwillige leesbegeleider moet voldoen

- goede beheersing van de Nederlandse taal
- tijd om in elk geval één uur per 2 weken te lezen met een groep en de voorbereiding daarvoor te doen
- minimaal 18 jaar
- bereidheid om de training van de Culturele Apotheek te volgen
- liefde voor lezen en boeken
- geduld en inlevingsvermogen
- interesse in mensen
- vaardigheden om een goed groepsgesprek te leiden of zin om die te leren
- affiniteit met mensen van verschillende achtergronden
- in staat om een goede sfeer te creëren tijdens de voorleessessies
- de methodiek volgen, w.o. het geven van een introductie met name bij “open” groepen met nieuwe deelnemers, geen informatie over auteur (het gaat om de tekst!)
- flexibel, meebewegen met groep om tot gesprek te komen, zonder de methodiek uit het oog te verliezen
- aanvoelen wat de vraag van de groep is
- organisatie- en improvisatietalent
- zelfstandig en zelfredzaam
- communicatief sterk
- openstaan voor intervisie

Aannameprocedure vrijwilliger

De aannameprocedure kent de volgende stappen:

- een vrijwilliger reageert op een vacature via e-mail of telefoon
- er is een intake gesprek met min. een van de beroepskrachten op basis waarvan wordt besloten of de vrijwilliger de training gaat volgen
- de vrijwilliger volgt de training
- proefperiode: de vrijwilliger doet een aantal samenleessessies met coaching
- er is een evaluatiegesprek op basis waarvan wordt besloten of de vrijwilliger verder gaat als leesbegeleider
- de vrijwilliger ontvangt een overeenkomst

Informatie die wordt vastgelegd

- Contactgegevens
- Beschikbaarheid van de vrijwilliger
- Verslagen van gesprekken

In het contract worden onder andere de volgende zaken vastgelegd:

- werkzaamheden van de vrijwilliger
- gebruikmaking van materiaal en deelname aan training/intervisie
- samenleeslocatie, dag en tijdstip en beschikbaarheid
- begeleiding en scholing
- de scholing- en begeleiding bestaat uit:
- training tot leesbegeleider, bestaande uit 2 online dagdelen, 1 live trainingsdag en 1 terugkommiddag, incl. trainingsmateriaal
- individuele coaching op locatie of op afstand bij de eerste keren samenlezen
- interventie
- deelname aan studiedagen, opfrustrainingen of andere bijeenkomsten

Betrekken van de vrijwilligers

We betrekken vrijwilligers door:

- de mogelijkheid om teksten aan te dragen en feedback te geven op tekstkeuze
- een jaarlijkse enquête over tevredenheid en ondersteuning
- in voorkomende gevallen inzet vrijwilligerspanel voor specifieke vragen
- maandelijkse interventie-momenten waarin ook de gelegenheid is om feedback te geven aan de organisatie
- bij vragen of klachten die betrekking hebben op de locatie waar de vrijwilliger samenleest, kan hij/zij in eerste instantie zelf contact opnemen met de contactpersoon van de locatie.
- bij andere vragen of klachten, of als er een probleem is in het contact met de samenleeslocatie dan kan de vrijwilliger terecht bij de contactpersoon van de stichting (een van de beroepskrachten).
Als dit onvoldoende blijkt dan kan de vrijwilliger terecht bij het andere lid van de zakelijke- en artistieke leiding.

Omgangsregels

Vrijwilligers van Stichting Culturele Apotheek werken soms met kwetsbare doelgroepen, veelal in groepsverband en in een openbare ruimte. Om de veiligheid van de doelgroep en van jou als vrijwilliger te bewaken vragen we jou om deze omgangsregels te respecteren.

- Iedereen telt mee bij het samenlezen.
- Ik benader iedereen met een open houding en zorg voor een veilige sfeer waarin iedereen zich prettig voelt.
- Ik stimuleer anderen om hetzelfde te doen.
- Ik accepteer en respecteer de ander zoals hij/zij/hen is en discrimineer niet.
- Ik negeer de ander niet.
- Ik doe niet mee aan pesten, uitlachen of roddelen.
- Ik let op mijn taalgebruik en gedrag.

- Mijn woorden, intonaties en non-verbale uitingen zijn positief en betrokken.
- Ik scheld niet en maak geen gemene grappen of opmerkingen over anderen.
- Als anderen dat wel doen dan probeer ik hen daar op aan te spreken.
- In moeilijke (conflict) situaties blijf ik er op letten dat mijn taalgebruik en gedrag constructief zijn en dat ik zo meewerk aan het verbeteren van het contact.
- Ik zet mijn talenten en vaardigheden positief en constructief in voor de activiteiten en projecten van de stichting. Ik wil mijn steentje bijdragen aan het maatschappelijke belang ervan.
- Ik maak dan ook op geen enkele wijze misbruik van mijn (machts)positie.
- Ik houd rekening met de grenzen die de ander aangeeft.
- Ik val de ander niet (fysiek) lastig, berokken de ander geen schade en gebruik geen verbaal of fysiek geweld.
- Ik geef - als dat nodig is - mijn grenzen aan de ander aan.
- Als iemand mij hindert of lastig valt dan vraag ik hem/haar hiermee te stoppen. Als dat niet helpt, vraag ik een ander om hulp.
- Ik stel geen ongepaste vragen en maak geen ongewenste opmerkingen over iemands persoonlijk leven of uiterlijk. Ik geef de ander geen ongewenste seksueel getinte aandacht. Ik kom niet ongewenst te dichtbij en raak de ander niet tegen zijn/haar/hen wil aan.
- Dingen die mij in vertrouwen worden verteld of persoonlijke zaken die tijdens het samenlezen worden gedeeld, deel ik niet met anderen.
- Ik houd me aan mijn afspraken. Ik help anderen om zich ook aan deze afspraken te houden en spreek degene die zich daar niet aan houdt op en meld dit zo nodig bij de coördinator van de samenleeslocatie of bij mijn contactpersoon bij de Culturele Apotheek (Marije Wilmink of Akke Visser).

Veiligheid

Vrijwilligers van de Culturele Apotheek die als leesbegeleider worden ingezet werken soms met kwetsbare deelnemers, waaronder ouderen met dementie of mensen met een lichte psychische kwetsbaarheid. De werkzaamheden vinden altijd in groepsverband plaats, er is geen sprake van een-op-een contact en/of werkzaamheden bij mensen thuis.

Aandacht voor veiligheid

Tijdens de training is het creëren van een veilige omgeving een onderdeel.

Op het vrijwilligersplatform is er aandacht voor het creëren van een veilige omgeving voor iedereen.

Bij de intake en het jaarlijkse evaluatiegesprek komt de veiligheid aan de orde.

VOG

Er wordt niet standaard een VOG gevraagd van de vrijwilliger. Als de locatie waar de vrijwilliger wordt ingezet om een VOG vraagt, worden hierover aparte afspraken met de locatie gemaakt door de Culture Apotheek.

Vertrouwenspersoon / verantwoordelijk bestuurslid

Het veiligheidsbeleid wordt eens per jaar besproken binnen het bestuur. Een van de bestuursleden is hiervoor verantwoordelijk en kan optreden als vertrouwenspersoon.

Vergoedingen

Vergoedingen leesbegeleiders

Ten aanzien van de reiskosten geldt: vergoed worden de reiskosten OV 2^e klasse voor de trainingdagen, na

het indienen van een declaratieformulier en overlegging van een betalingsbewijs door de vrijwilliger. Vergoeding van reiskosten naar reguliere samenleesbijeenkomsten en van overige onkosten kan alleen na overleg. De organisatie zal de vergoeding overmaken op de bank/girorekening van de vrijwilliger.

Vergoedingen overige vrijwilligers

Voor vrijwilligers die ingezet worden voor een tijdelijke en afgebakende vrijwilligersklus hanteren we een vaste maandelijkse vergoeding max. ter hoogte van de door de Belastingdienst toegestane vergoedingen. Hierover worden met de betreffende vrijwilliger aparte afspraken gemaakt en vastgelegd.

Bestuursleden

Bestuursleden verrichten hun werk onbezoldigd. Zij ontvangen enkel een onkostenvergoeding voor gemaakte kosten na overleg van een betaalbewijs.

Verzekeringen

- De vrijwilligers die hun vrijwilligerswerk uitvoeren in Amsterdam vallen onder de Amsterdamse Vrijwilligersverzekering
- Per gemeente wordt bekeken of vrijwilligers onder een vergelijkbare plaatselijke verzekering kunnen vallen
- Deze verzekeringen betreffen altijd vangnetverzekeringen en dekken enkel schade die ontstaan is tijdens het vrijwilligerswerk. Bij schade wordt er eerst gekeken naar de eigen verzekering van de vrijwilliger.

Waardering

Wij waarderen onze vrijwilliger door:

- een jaarlijkse vrijwilligersborrel
- een blijk van waardering tijdens de nationale vrijwilligersdag op 7 december
- mogelijkheden om deel te nemen aan eigen studiedagen of te informeren over relevante mogelijkheden bij andere organisaties

Daarnaast zetten we onze vrijwilligers regelmatig in het zonnetje in onze nieuwsbrieven en op onze online communicatiekanalen.